

Olsztyn, dnia 04.01.2013 r.

Opinia prawna: w sprawie możliwości posługiwania się adresem Związku Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” określonym w Rubryce 2 pkt 2 KRS o numerze 0000250529 jako ul. Tarasa Szewczenki nr 1, 10-274 Olsztyn przez inne stowarzyszenia jako adresem ich siedzib.

1. Stan faktyczny

Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” zgodnie z umową najmu lokalu użytkowego z dnia 24 listopada 2008 r. jest najemcą lokalu przy ul. Tarasa Szewczenki 1 w Olsztynie. Zgodnie z § 1 niniejszej umowy powyższy lokal został przeznaczony na działanie Olsztyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych. Te z kolei jest prowadzone przez Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie”, co jest zgodne z umową współpracy zawartą w dniu 3 października 2008 r. pomiędzy niniejszym związkiem stowarzyszeń a Gmina Olsztyn.

Adres oznaczony jako ul. Tarasa Szewczenki 1 w Olsztynie, zgodnie z umową najmu z dnia 24 listopada 2008 r. jest adresem przypisanym do w/w związku stowarzyszeń. Stąd też został on uwidoczniony w Rubryce 2 pkt 2 KRS nr 0000250529, jako adres siedziby niniejszego związku stowarzyszeń.

Od pewnego czasu na powyższy adres zaczęła napływać korespondencja, kierowana do innych stowarzyszeń. Wyjaśniając w/w kwestię Zarząd Związku Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” ustalił, iż inne stowarzyszenia posługują się niniejszym adresem jako adresem ich siedzib, co potwierdzają wpisy w Krajowym Rejestrze Sądowym. Należy przy tym zaznaczyć, że niniejsze stowarzyszenia nie prowadzą jednocześnie działalności gospodarczej.

W związku z powyższym przedmiotem niniejszej opinii jest ustalenie, jakie uprawnienia przysługują Związkowi Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” w związku z posługiwaniem się adresem tego związku stowarzyszeń, określonym w Rubryce 2 pkt 2 KRS o numerze 0000250529 jako ul. Tarasa Szewczenki nr 1, 10-274 Olsztyn przez inne stowarzyszenia, nieprowadzące działalności gospodarczej jako adresem ich siedzib.

2. Analiza prawna

Kwestia rejestracji stowarzyszeń i wymogów z tym związanych jest uregulowana głównie w następujących aktach prawnych, tj. ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz. U. 2001 r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm.) w art. 12-21, ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 r., Nr 43, poz. 296 z późn. zm.). Ponadto w postępowaniu rejestrowym zastosowanie mają również przepisy zawarte w ustawach szczególnych.

Jeżeli chodzi o rejestrację stowarzyszeń, to **art. 49 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym** zawiera odesłanie do przepisów rozdziału II tej ustawy, dotyczącego przedsiębiorców. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, fundacje oraz samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, zgodnie z przepisami rozdziału 2, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej. **Jednocześnie w ust. 3 tego przepisu zostało zawarte wyłączenie stosowania niektórych przepisów tej ustawy w stosunku do tych podmiotów. I tak przepisów art. 26 oraz art. 28-33 w/w ustawy nie stosuje się do nich.** Ponadto zgodnie z ust. 4 jeżeli stowarzyszenie podlegające obowiązkowi wpisu do rejestru nie składa wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców, art. 19a ust. 1 i 2 nie stosuje się.

Art. 38 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym określa treść działu 1 rejestru przedsiębiorców. Zgodnie z pkt 1 c w/w przepisu w Dziale tym zawarta jest siedziba i adres podmiotu. Ponadto z **art. 34 ust. pkt 3 w/w ustawy** wynika, iż Podmioty wpisane do Rejestru są obowiązane umieszczać w oświadczeniach pisemnych, skierowanych, w zakresie swojej działalności, do oznaczonych osób i organów: siedzibę i adres.

Definicję siedziby zawiera **art. 41 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeksu cywilnego (Dz.U. 1964 r., Nr 16, poz. 94 z późn.zm.)** Siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający, jeżeli ustawa lub oparty na niej statut nie stanowi inaczej.

Wymóg dołączenia do wniosku o rejestrację dokumentu potwierdzającego uprawnienie do korzystania z lokalu lub nieruchomości, w których znajduje się jego siedziba, uregulowany został w **ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym** tylko i wyłącznie w **art.**

19b ust. 2 tej ustawy i odnosi się jedynie do przypadku złożenia pierwszego wniosku o wpis lub zmianę wpisu w rejestrze przedsiębiorców.

Jeżeli w rejestrze są zamieszczone dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, to zgodnie z **art. 12 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym** sąd rejestrowy, po wysłuchaniu zainteresowanych osób na posiedzeniu lub po wezwaniu do złożenia oświadczenia pisemnego, wykreśla je z urzędu. Z kolei zgodnie z **art. 24 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym** istnieje jeszcze możliwość ponaglenia danego podmiotu do złożenia odpowiedniego wniosku, bądź też dokumentów, a także obciążenia grzywną z tego tytułu. W myśl bowiem tego przepisu w razie stwierdzenia, że wniosek o wpis do Rejestru lub dokumenty, których złożenie jest obowiązkowe, nie zostały złożone pomimo upływu terminu, sąd rejestrowy wzywa obowiązanych do ich złożenia, wyznaczając dodatkowy 7-dniowy termin, pod rygorem zastosowania grzywny przewidzianej w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. W razie niewykonania obowiązków w tym terminie, sąd rejestrowy nakłada grzywnę na obowiązanych. Przepisów art. 1052 zdanie drugie i art. 1053 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się. Sąd rejestrowy może ponawiać w/w grzywnę. Jeżeli zaś wskazane powyżej środki nie spowodują złożenia wniosku o wpis lub dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe, a w Rejestrze jest zamieszczony wpis niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy, sąd rejestrowy wykreśla ten wpis z urzędu. Co więcej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd rejestrowy może dokonać z urzędu wpisu danych odpowiadających rzeczywistemu stanowi rzeczy, o ile dokumenty stanowiące podstawę wpisu znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne.

Przepis **art. 18 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym** przewiduje niekorzystne dla podmiotu rejestrowego skutki prawne wynikające z niedopełnienia obowiązku rejestrowego w szerokim znaczeniu. W jego myśl podmiot wpisany do Rejestru ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do Rejestru nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jego wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do Rejestru w ustawowym terminie, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Z kolei działalność stowarzyszeń i aspekty z nią związane są szczegółowo uregulowane w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. **Prawo o stowarzyszeniach** (t.j. Dz. U. 2001 r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm).

Jeżeli chodzi o przeciwdziałanie nieprawidłowościom związanych z działalnością stowarzyszenia, to należy wskazać **art. 28 w/w ustawy**. Stanowi on, iż w razie stwierdzenia, że działalność stowarzyszenia jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia, wystąpić do sądu o zastosowanie środka określonego w art. 29.

Zgodnie zaś z **art. 29 prawo o stowarzyszeniach** Sąd, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może:

- 1) udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia,
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia,
- 3) rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie prawa albo postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.

Dla celów niniejszej opinii koniecznym jest również powołanie przepisów, które regulują szeroko rozumiane prawo własności w odniesieniu do najemcy. W przypadku bowiem najmu lokalu uprawnienia najemcy zostały rozszerzone przez przepis **art. 690 kodeksu cywilnego**. W myśl tego przepisu do ochrony praw najemcy do używania lokalu stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie własności.

Treść prawa własności określa **art. 140 kodeksu cywilnego**. Zgodnie z jego brzmieniem w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać korzyści i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą. Zasadę ochrony własności realizują zaś przepisy art. 221–231 k.c. Zgodnie z **art. 222 § 2 kodeksu cywilnego** przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń.

Dodatkowo warto również skupić się na przepisach dotyczących pozyskiwania przez stowarzyszenia numeru NIP oraz REGON.

W myśl **art. 30 pkt 1 ustawy z dnia 29.6.1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U.2012, Nr 591 j.t. z późn. zm.)** podmioty gospodarki narodowej są obowiązane do posiadania numeru identyfikacyjnego krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o którym mowa w rozdziale 6, i posługiwania się nim przy przekazywaniu

informacji wykorzystywanych dla celów statystycznych. Stowarzyszenie jest zaś podmiotem gospodarki narodowej. Zgodnie bowiem z **art. 2 pkt 11 niniejszej ustawy** podmiot gospodarki narodowej oznacza osobę prawną, jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą.

Powyższe potwierdza **art. 42 ust. 1 w/w ustawy**. W jego myśl, krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej "rejestrem podmiotów", obejmuje:

- 1) osoby prawne;
- 2) jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej;
- 3) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Zgodnie zaś z ust. 3 pkt 1 tegoż przepisu wpisowi do rejestru podmiotów podlega między innymi nazwa i adres siedziby. Definicja adresu siedziby zawarta została w **§ 7 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz.U.1999.69.763 z późn. zm.)** Za adres siedziby osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej uznaje się adres siedziby organu zarządzającego.

Jeżeli chodzi o Numer Identyfikacji podatkowej, to zgodnie z **art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U.2004, Nr 269, poz. 2682 j.t. z późn. zm.)** podatnicy, z zastrzeżeniem ust. 2a, są obowiązani do dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego do naczelnika urzędu skarbowego albo organu właściwego na podstawie odrębnych przepisów. Z kolei w myśl ust. 3 tegoż przepisu zgłoszenie identyfikacyjne podatników niebędących osobami fizycznymi zawiera w szczególności pełną i skróconą nazwę (firmę), formę organizacyjno-prawną, adres siedziby, numer identyfikacyjny REGON, organ rejestrowy lub ewidencyjny i numer nadany przez ten organ, wykaz rachunków bankowych, adres miejsca przechowywania dokumentacji rachunkowej oraz przedmiot wykonywanej działalności określony według obowiązujących standardów klasyfikacyjnych.

Zgodnie z powyższym oraz w trybie **§ 1 pkt 1 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych i zgłoszeń aktualizacyjnych (Dz.U. 2011, Nr 298, poz. 1765)** stowarzyszenia są obowiązane zgłosić powyższe dane na formularzu NIP-2, a w formularzu zgłoszenia identyfikacyjnego należy wskazać między innymi adres siedziby. Jednakże i te przepisy nie zawierają definicji

adresu siedziby. Należy w tej sytuacji odwołać się do przepisów rejestrowych i cywilnych, o których już była mowa.

Natomiast **ustawa z dnia 10.09.1999 r. kodeks karny skarbowy (Dz.U.2007, Nr 111, poz. 765 z późn. zm.) w art. 81 § 1 pkt 1** przewiduje odpowiedzialność karnoskarbową za podanie w zgłoszeniu identyfikującym danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym.

Zgodnie bowiem z art. 81 § 1 pkt 1 kodeksu karnego skarbowego podatnik lub płatnik, który wbrew obowiązкови nie dokonuje w terminie zgłoszenia identyfikacyjnego albo aktualizacji objętych nim danych albo też podaje w nim dane niezgodne ze stanem rzeczywistym lub niepełne, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe. Przez podanie danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym należy rozumieć działanie polegające na wypełnieniu formularza zgłoszeniowego lub aktualizacyjnego danymi nieprawdziwymi, takimi, które nie odpowiadają rzeczywistości. Niniejsze wykroczenie skarbowe zagrożone jest w myśl art. 48 § 1 kodeksu karnego skarbowego karą grzywny w granicach od jednej dziesiątej do dwudziestokrotności minimalnego wynagrodzenia.

Należałoby również pamiętać o dość krótkim terminie przedawnienia tego wykroczenia, o czym mówi art. 51 § 1 kodeksu karnego skarbowego. Karalność wykroczenia skarbowego ustaje bowiem, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok.

3. Wnioski

Oznaczenie adresu siedziby stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym nie jest wynikiem zdarzeń przypadkowych czy też zależnych od uznania zainteresowanych podmiotów. Jest on immanentnie związany z daną nieruchomością, lokalem, czy też innym prawem, a przez to stanowi składową szeroko rozumianego prawa własności.

Jednakże przepisy regulujące rejestrację stowarzyszeń nie przewidują żadnych uregulowań, które odnosiłyby się do potwierdzania adresu siedziby stowarzyszeń jakimikolwiek dokumentami. Wymóg dołączenia do wniosku o rejestrację dokumentu potwierdzającego uprawnienie do korzystania z lokalu lub nieruchomości, w których znajduje się jego siedziba uregulowany został w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, ale tylko w odniesieniu do rejestracji przedsiębiorców (art. 19b ust. 2 ustawy Krajowym Rejestrze Sądowym). Jeżeli chodzi o rejestrację stowarzyszeń, to brak jest jakiegokolwiek odesłania do stosowania w/w przepisu, tak to czyni przykładowo art. 49 teże ustawy. Co więcej, także w ustawie o stowarzyszeniach oraz innych przepisach brak jest analogicznego rozwiązania w stosunku do stowarzyszeń.

Definicja adresu siedziby osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej jest co prawda zawarta w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej, ale jedynie na potrzeby ustawy o statystyce publicznej. Przyjmuje się w w/w rozporządzeniu, że jest to adres siedziby organu zarządzającego.

Ponadto brak jest legalnej definicji adresu siedziby osoby prawnej. Istnieje jednak w ustawie o krajowym Rejestrze Sądowym wskazanie, że oznacza się go w Dziale 1 Krajowego Rejestru Sądowego. W kodeksie cywilnym w art. 41 zawarta jest z kolei jedynie definicja siedziby. Siedziba jest wskazaniem oznaczonego miejsca, z którym łączymy osobę prawną.

Siedziby osoby prawnej nie należy zatem utożsamiać z jej adresem. W przypadku bowiem adresu chodzi o "zakotwiczenie" osoby prawnej w określonym miejscu. Musi być tam osiągalna, czyli mieć adres, także dla doręczeń.

W związku z powyższym oprócz siedziby każda osoba prawna powinna mieć swój adres, tj. dokładne wskazanie miejscowości, ulicy i numeru domu oraz gdy zachodzi taka potrzeba numeru lokalu, ale jest to w zasadzie adres, jaki osoba prawna ujawniła w rejestrze.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rejestracja stowarzyszenia, nieprowadzącego działalności gospodarczej pod danym adresem dokonywana jest jedynie na podstawie pisemnego oświadczenia złożonego w statucie oraz w odpowiednich rubrykach formularzy rejestrowych. Nie ma natomiast obowiązku potwierdzania takiego adresu żadnymi dokumentami.

Jednakże rozpatrując kwestię używania „cudzego adresu” przez podmiot do tego nie uprawniony, to należy dojść do wniosku, iż mamy do czynienia z szeroko rozumianym naruszeniem prawa własności. W niniejszej sprawie nie może być kwestionowane, że prawo własności może być naruszone w taki sposób, że wbrew woli właściciela nieruchomości inna osoba używa bez żadnej podstawy prawnej, a więc samowolnie, adresu, pod którym ta nieruchomość się znajduje, wskazując ten adres jako adres swojej siedziby.

W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na zapisy umowne w umowie współpracy z dnia 03 października 2008 r. oraz umowie najmu lokalu użytkowego z dnia 24 listopada 2008 r., zawartych przez Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” z Gminą Olsztyn. Strony umowy współpracy w § 1 zobowiązały się współpracować przy realizacji

programu Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych, zgodnie z opisem programu zawartym w Załączniku nr 1 do niniejszej umowy. Niniejszy załącznik do w/w umowy w pkt 3 określa zakres przedmiotowy zadań Olsztyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych. W zakres ten wchodzi między innymi tworzenie przez OCOP warunków do rozwoju środowiska organizacji pozarządowych poprzez udostępnianie adresu, jako skrytki pocztowej co rozumiane jest jako udzielanie pomocy w tworzeniu nowych organizacji. Jednocześnie kwestia ta została doprecyzowana w pkt II, poświęconym procedurom stosowanym przy realizacji usług w podpunkcie A 13. Zgodnie z nim w celu korzystania z adresu korespondencyjnego OCOP organizacje podpisują umowę, w której OCOP zobowiązuje się do odbierania korespondencji i starannego jej przechowywania w biurze OCOP, a organizacje zobowiązują się do samodzielnego odbioru korespondencji. Co więcej, zgodnie z § 1 umowy najmu budynek przy ul. Tarasa Szewczenki 1 w Olsztynie został przeznaczony na działanie Olsztyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych.

Powyższe uregulowania umowne nie przewidują zatem możliwości samowolnego korzystania przez różne stowarzyszenia z adresu przy ul. Szewczenki 1 w Olsztynie, a przewidują jedynie możliwość korzystania z w/w adresu jako skrytki pocztowej i tylko w przypadku podpisania stosownej umowy.

Odnosząc się do kwestii uchylenia w/w stanu niezgodności, to mogą prowadzić do niego różne drogi, o czym będzie mowa poniżej.

Na pierwszym miejscu należy wziąć pod uwagę ustawę o stowarzyszeniach, jako stanowiącą podstawę ich działalności. Jeżeli chodzi o przeciwdziałanie nieprawidłowościom związanym z działalnością stowarzyszenia, to istnieje możliwość zwrócenia się do organu nadzorującego o wystąpienie do danego stowarzyszenia z wnioskiem w trybie art. 28 w/w ustawy o usunięcie nieprawidłowości w określonym terminie, tj. w tym przypadku poprzez zmianę adresu siedziby. Jeżeli stowarzyszenie nie usunie nieprawidłowości, to organ nadzorujący może wystąpić do Sądu o rozwiązanie stowarzyszenia.

W przypadku, gdyby organ nadzorujący nie podjął w/w czynności, to istnieją jeszcze inne możliwości.

W ustawie o krajowym rejestrze sądowym w art. 12 ust. 3 został przewidziany instrument prawny umożliwiający sądowi rejestrowemu usuwanie nieprawidłowości w rejestrze, zgodnie z którym, jeżeli są w rejestrze zamieszczone dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, to sąd rejestrowy po wysłuchaniu zainteresowanych osób na posiedzeniu lub po wezwaniu do złożenia oświadczenia pisemnego wykreśla je z urzędu. Stanie się tak, jeżeli Sąd w którym jest zarejestrowane dane

stowarzyszenie uzna, że adres widniejący w Krajowym Rejestrze Sądowym jest niedopuszczalny ze względu na obowiązujące przepisy prawa. Ponadto ustawa o krajowym rejestrze sądowym w art. 24 reguluje postępowanie przymuszające. W sytuacji bowiem, gdy sąd powoźmie informację o niezgodności z rzeczywistym stanem rzeczy (nieaktualności) danych ujawnionych w rejestrze, powinien w drodze postępowania przymuszającego zastosować dostępne środki przymusu, tj. np. grzywna.

Jeżeli natomiast chodzi o odpowiedzialność odszkodowawczą podmiotu rejestrowego przewidzianą w art. 18 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, to w przedmiotowej sprawie nie znajdzie on zastosowania. Do zgłoszenia odpowiedzialności podmiotu rejestrowego z tytułu nieprawdziwych danych niezbędne jest bowiem nie tylko powstanie samej szkody i wskazanie jej wysokości, lecz także wykazanie adekwatnego związku przyczynowego między nieprawdziwą treścią wpisu w rejestrze a zajściem zdarzenia powodującego szkodę.

Na wypadek gdyby i kolejny tryb unicestwienia obecnego stanu rzeczy nie przyniósł oczekiwanych rezultatów, to najemca może skorzystać z ochrony własności, przysługującej mu tak jak właścicielowi w trybie art. 222 § 1 k.c. w zw. z art. 690 k.c., a dokładniej kierując do Sądu Cywilnego powództwo o zaniechanie naruszeń. Przepis art. 690 k.c. rozciąga bowiem zastosowanie roszczeń służących ochronie prawa własności także i na ochronę praw najemcy, w związku z czym przysługują mu wszystkie tzw. prawa właścicielskie. Zasade ochrony własności realizują z kolei przepisy art. 221–231 k.c. (w tym w drodze roszczeń cywilnoprawnych) i wiąże się ona z bezwzględnym charakterem prawa własności. Już bowiem z art. 140 k.c. (który określa treść uprawnień właścicielskich) wynika, że na osobach trzecich ciąży obowiązek biernego poszanowania cudzej własności. Warto jednak dodać, że w przedmiotowej sprawie dla stwierdzenia naruszenia praw przysługujących najemcy przed Sądem z dużym prawdopodobieństwem wystarczy tylko fakt, że posługiwanie się dla własnych celów cudzym adresem następuje wbrew woli najemcy.

W sytuacji, gdyby doszło do jakiegokolwiek z w/w postępowań sądowych należy mieć również na względzie kwestię interpretacji przez Sąd zapisów zawartych w Załączniku nr 1 do umowy współpracy, a dokładniej uregulowania odnoszącego się do udostępniania przez OCOP adresu, jako skrytki pocztowej co rozumiane jest jako udzielanie pomocy w tworzeniu nowych organizacji. Co prawda zgodnie z art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu, jednakże nie wyklucza to faktu, iż Sąd może dojść do przekonania, że w przypadku istnienia

umowy o korzystanie z adresu korespondencyjnego doszło faktycznie do jego udostępnienia dla celów rejestracyjnych.

Należy również dodać, że zarówno najemca, jak i wynajmujący, mogą skorzystać z możliwości ochrony swoich praw poprzez wytoczenie powództwa przeciwko nieuprawnionemu „użytkownikowi” adresu.

Rozpatrując kwestię bezpodstawnego wskazania adresu siedziby przez stowarzyszenia do tego nie uprawnione warto również odnieść się do dokonania tej czynności również w dokumentach dotyczących nadania numeru REGON oraz NIP.

Jezeli chodzi o ustawę o statystyce publicznej, to wszakże w zgłoszeniu rejestracyjnym wskazuje się adres siedziby danego stowarzyszenia jako adres siedziby organu zarządzającego, lecz ustawa ta nie przewiduje już żadnej sankcji za podanie adresu siedziby niezgodnie z rzeczywistością. Przewiduje jedynie sankcję za przekazanie danych statystycznych niezgodnie ze stanem faktycznym. Przekazanie nieprawdziwych danych w formularzu RG-I, a dokładnie adresu siedziby, jako adresu pod którym działa jej organ zarządzający nie wyczerpuje zaś definicji danej statystycznej, a w związku z tym nie podlega sankcji karniej.

Odnosząc się z kolei do wskazania danych adresowych w formularzu zgłoszenia identyfikacyjnego, celem uzyskania numeru NIP, to należy zauważyć, iż podanie jakichkolwiek danych w niniejszym formularzu niezgodnych ze stanem rzeczywistym jest już obwarowane odpowiedzialnością karną skarbową. W sytuacji zatem, gdy dane stowarzyszenie posłużyło się bezprawnie danym adresem w zgłoszeniu identyfikacyjnym, to zasadnym byłoby powiadomienie odpowiednich organów, tj. np. urzędu skarbowego, czy też policji o popełnieniu w/w wykroczenia skarbowego. Należałoby przy tym jednak pamiętać o dość krótkim terminie przedawnienia tego wykroczenia, tj. rocznym od czasu jego popełnienia.

Wobec powyższego w ocenie opiniującej należałoby poczynić następujące kroki. W pierwszej kolejności skierować pismo do organu nadzorującego stowarzyszenia, posługujące go się adresem Związku Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” z wnioskiem w trybie art. 28 w/w ustawy o usunięcie nieprawidłowości. Równocześnie należałoby również skierować na adres siedziby stowarzyszenia oraz adresy osób wchodzących w skład organu, uprawnionego do reprezentowania danego stowarzyszenia przedsądowe wezwania do zaniechania naruszeń. W sytuacji bowiem gdyby organ nadzorujący nie podjął żadnych środków, mających na celu usunięcie nieprawdziwych wpisów, można byłoby od razu sprawę kierować na drogę postępowania rejestrowego, bądź cywilnego. Ponadto, gdy nie minął jeszcze jeden rok czasu od dokonania zgłoszenia identyfikującego przez osobę prawną

lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, będącej podatnikiem lub płatnikiem NIP-2, to istnieje możliwość zawiadomienia odpowiednich organów o popełnieniu wykroczenia karnoskarbowego.

Jednocześnie opiniująca wskazuje, że niniejsza opinia dotyczy wyłącznie stanu faktycznego przedstawionego na wstępie, oraz obowiązującego w tym stanie faktycznym stanu prawnego.

RADCA PRAWNY
Anna Nawajak
Anna Harbak
QL-1401